

การนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์

Internal Supervision of Basic Educational Institutions under the Secondary Educational Service Area Office Surin

ณัฐธยาน์ สังข์น้อย¹, ศักดิ์สิทธิ์ ชัตติยาสุวรรณ²

Natthaya Sangnoi¹, Saksit Khattiyasuwan²,

สถาบันรัชต์ภาคย์¹⁻²

Rajapark Institute¹⁻²

Email: natthaya9941@gmail.com¹, Khatti19@gmail.com²

Received : November 30, 2025,

Revised : March 24, 2026,

Accepted : May 7, 2026

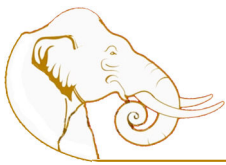
บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ 2) เปรียบเทียบการนิเทศภายใน จำแนกตามตำแหน่งระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดของสถานศึกษา 3) ศึกษาแนวทางการส่งเสริมการนิเทศภายใน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารและครู 70 โรงเรียน จำนวน 399 คน โดยกำหนดขนาดตามตารางของเครจซีและมอร์แกน โดยใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ .96 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ สถิติทีและสถิติเอฟ วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว เมื่อพบความแตกต่างทำการทดสอบรายคู่ด้วยวิธี LSD เครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูลเชิงคุณภาพเป็นแบบสัมภาษณ์มีโครงสร้าง กลุ่มเป้าหมายเลือกแบบเจาะจง จำนวน 9 คน

ผลการวิจัยพบว่า

1) การนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2) การเปรียบเทียบการนิเทศภายใน 1) จำแนกตามตำแหน่งของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยรวม ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 4) จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยรวม ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3) แนวทางการส่งเสริมการนิเทศภายใน ควรให้การช่วยเหลือครูโดยตรง สนับสนุนทรัพยากร พัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม มอบหมายหน้าที่ชัดเจน กำกับติดตาม ประเมินผล พัฒนาหลักสูตร ส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน จัดทีมที่ปรึกษา

ผลการวิจัยครั้งนี้มีประโยชน์ทางวิชาการและการบริหารสถานศึกษา เพิ่มประสิทธิภาพ กระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา ส่งเสริมกระบวนการจัดการเรียนรู้และยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

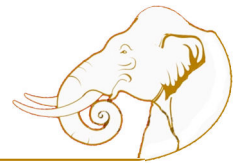
คำสำคัญ: การนิเทศภายใน, สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน, แนวทางการส่งเสริม

Abstract

This article aimed to: (1) investigate the internal supervision practices of basic education institutions under the Secondary Educational Service Area Office Surin, (2) compare internal supervision as classified by position, educational level, work experience, and school size, and (3) explore guidelines for promoting effective internal supervision. The sample consisted of 399 administrators and teachers from 70 schools, determined using Krejcie and Morgan's table, selected through proportional stratified sampling and simple random sampling. The research instrument was a five-point Likert scale questionnaire with an overall reliability of 0.96. The statistics used for data analysis included percentage, mean, and standard deviation. Hypothesis testing was conducted using t-test and F-test (one-way ANOVA); and pairwise comparisons were performed using the LSD method. Qualitative data were collected through structured interviews with 9 key informants selected by purposive sampling.

The findings revealed that: (1) the overall level of internal supervision in basic education institutions was at a high level, (2) comparisons of internal supervision showed that differences in position and educational level resulted in statistically significant differences at the .05 level, whereas work experience and school size showed no significant differences at the .05 level, and (3) guidelines for promoting internal supervision included providing direct support to teachers, allocating sufficient resources, enhancing teamwork skills, clearly assigning responsibilities, monitoring and evaluating performance, developing curriculum, promoting classroom research, and establishing advisory teams.

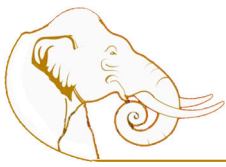
Keywords: Internal Supervision, Basic Education Schools, Guidelines for Promotion

บทนำ

การพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เกิดคุณภาพ จะต้องมีการบูรณาการ ความสำเร็จในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา 3 กระบวนการ คือ กระบวนการบริหาร กระบวนการเรียนการสอน และกระบวนการนิเทศการศึกษา ซึ่งกระบวนการนิเทศการศึกษา เป็นภารกิจจำเป็นต่อการจัดการศึกษาที่ต้องอาศัยความร่วมมือจากบุคลากรหลายฝ่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางด้านการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนที่เป็นเป้าหมายสุดท้าย บุคลากรที่เกี่ยวข้องในหน่วยงานจัดการศึกษา จำเป็นต้องพัฒนาและปรับปรุงตนเองให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ การนิเทศศึกษามีความสำคัญต่อการพัฒนา ปรับปรุง และเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาในสถานศึกษา เพื่อให้ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความรู้ ความเข้าใจในด้านการบริหารจัดการ ด้านหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งการปฏิบัติงานอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2562 : 2)

การนิเทศการศึกษาเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนา ส่งเสริม และเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอน อันจะนำมาซึ่งคุณภาพของสถานศึกษาและของผู้เรียน ให้อยู่ในระดับที่น่าพึงพอใจ ผู้รับการนิเทศ ได้แก่ ครูผู้สอนและบุคลากรภายในสถานศึกษาทุกคน การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นส่งผลให้บุคลากรต้องมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางด้านการศึกษาในยุคปัจจุบัน ที่มุ่งเน้นให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ตามแนวคิดของ จันทรานิ สงวนนาม (สุภาพร แซ่ลี. 2562 : 1, อ้างอิงจาก จันทรานิ สงวนนาม, 2551. ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา. 159) การนิเทศการศึกษาเป็นการช่วยเหลือสนับสนุน ส่งเสริมให้ครูผู้สอนมีความสามารถในการพัฒนางานในวิชาชีพของตนเองให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล อันจะช่วยให้ครูเจริญก้าวหน้าในวิชาชีพ รวมทั้งส่งผลถึงผู้เรียนและคุณภาพการศึกษา และศรัณย์ภัทร์ อินทรรักษาทรัพย์ (ปาจริย์ หงษ์แก้ว. 2563 : 3, อ้างอิงจาก ศรัณย์ภัทร์ อินทรรักษาทรัพย์. 2558. แนวทางพัฒนาระบบการนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2. 13) ที่กล่าวถึงการนิเทศการศึกษาว่าเป็นกระบวนการทำงานร่วมกันประสานงานช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ปฏิบัติการเพื่อส่งเสริม สนับสนุนแนะนำให้คำปรึกษาซึ่งกันและกันในการจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน ทำให้การศึกษามีประสิทธิภาพเป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา และการช่วยเหลือแนะนำและส่งเสริม สนับสนุนโดยผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรในสถานศึกษาทุกคนและทุกฝ่ายได้ร่วมมือ ดังนั้น การนิเทศศึกษานับเป็นองค์ประกอบสำคัญประการหนึ่งของกระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ประสบผลสำเร็จ ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 ประการ คือ กระบวนการบริหารการศึกษา กระบวนการเรียนการสอน และกระบวนการนิเทศการศึกษา สำหรับกระบวนการนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการที่ผู้นิเทศ ใช้กระตุ้น ท้าทาย ริเริ่ม ร่วมคิด ร่วมทำ สนับสนุนให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้สูงขึ้น ตรงตามสภาพ ความต้องการที่แท้จริงของการพัฒนา โดยผ่านครูผู้สอนและผู้บริหารโรงเรียน

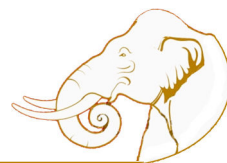
รวมทั้งได้มีการพัฒนากระบวนการปฏิบัติงาน ศึกษา ค้นคว้า เทคนิควิธีการนิเทศทั้งระบบการนิเทศภายใน และภายนอกให้มีประสิทธิภาพ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1. 2563 : 4)

ดังนั้น การนิเทศการศึกษาเป็นวิธีหนึ่งในการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาที่มุ่งพัฒนาการเรียนการสอนในสถานศึกษา จุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในสถานศึกษา คือ มุ่งพัฒนาบุคลากรให้มีความสามารถในการเรียนรู้และการพัฒนาการปฏิบัติงาน ซึ่งหมายถึง การเรียนการสอนโดยปรับปรุงเทคนิคการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2552 : 179) อีกทั้งนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ เกี่ยวกับการนิเทศวิธีใหม่ วิธีคุณภาพ ใช้พื้นที่เป็นฐาน ใช้นวัตกรรมในการขับเคลื่อน โดยใช้การนิเทศบูรณาการแบบพื้นที่เป็นฐาน ด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community : PLC) ผ่านการพัฒนาบทเรียนร่วมกัน (Lesson study : LS) ในการนิเทศติดตาม การจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนด้วยรูปแบบการเปิดชั้นเรียน (Open class) โดยครูผู้สอนทุกคนต้องได้รับการนิเทศจากศึกษานิเทศก์หรือทีมงานนิเทศภายในของสถานศึกษา อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง พร้อมรายงานผลการจัดกิจกรรมการเปิดชั้นเรียนเสนอต่อผู้บริหารสถานศึกษาและรายงานเขตพื้นที่การศึกษาในรูปแบบนิเทศออนไลน์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์. 2567 : 128)

จากความเป็นมาและความสำคัญดังกล่าว การนิเทศภายในสถานศึกษามีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาการจัดการศึกษาให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผน ปรับปรุงและพัฒนาสถานศึกษา ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เป็นการวางแผนการขับเคลื่อนการบริหารจัดการศึกษา การพัฒนาการจัด การเรียนการสอนของครู อันจะส่งผลให้ครูผู้สอนปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพและส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน และใช้เป็นแนวทางให้สถานศึกษาหน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปพัฒนาปรับปรุงด้านการนิเทศภายในสถานศึกษาให้บรรลุประสิทธิผลและเกิดระบบการนิเทศภายในที่มีคุณภาพ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์
2. เพื่อเปรียบเทียบการนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ เมื่อจำแนกตามตำแหน่ง ระดับการศึกษา ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน และขนาดของสถานศึกษา
3. เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมการนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์

การทบทวนวรรณกรรม

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาและเปรียบเทียบการนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ผู้วิจัยได้ศึกษา ค้นคว้าและรวบรวมหลักการ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยมีประเด็นสำคัญ ดังนี้

1. การนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการทำงานร่วมกันของผู้เกี่ยวข้องทางการศึกษา โดยมีการ คิด ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมสนับสนุน ชี้แนะ ชี้นำเพื่อการพัฒนาของบุคลากรภายในสถานศึกษาและการพัฒนา การจัดการเรียนการสอนเพื่อให้บรรลุผลตามจุดมุ่งหมายให้เกิดประสิทธิผลสูงสุดและส่งผลให้ผู้เรียนมี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น (ญาณี ญาณะโส. 2562 : 10)

2. การนิเทศภายในสถานศึกษา หมายถึง การทำงานร่วมกันของผู้บริหารสถานศึกษา ครู และ บุคลากรในสถานศึกษา โดยการชี้แนะ การแนะนำ และการให้ความร่วมมือต่อกิจกรรมของครูในการ ปรับปรุงการเรียนการสอน ซึ่งจะทำให้ได้มาซึ่งคุณภาพและผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนตามเป้าหมายของ การศึกษา (ธัญพิชชา อุ๋นรัมย์. 2564 : 17)

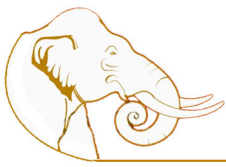
3. แนวคิดเกี่ยวกับการนิเทศภายในสถานศึกษาตามกรอบแนวคิดของกริคแมน (สุรพันธุ์ รุ่งเรือง. 2566 : 24, อ้างอิงจาก Glickman, 2004. Supervision and instructional leadership, developmental approach. 5) ประกอบด้วย 5 ด้าน

3.1 การให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง หมายถึง การสนับสนุนให้ครูผู้สอน มีความรู้ในการ ทำงานที่หลากหลาย ให้คำปรึกษาแนะนำการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การให้คำแนะนำวิธีการและจัด รายละเอียดเกี่ยวกับการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ การให้มีการตรวจแผนการจัดการเรียนรู้ มีการแนะนำ การจัดทำแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรม การจัดการเรียน การสอน การจัดตำรา เอกสาร หนังสือต่าง ๆ มาให้ครูศึกษาค้นคว้า จัดหาวิทยากรจากภายนอกมาให้ความรู้แก่ ครูผู้สอน จัดประชุม อบรม เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน

3.2 การพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม หมายถึง การวางแผนการดำเนินงาน และการแก้ไข ปัญหาาร่วมกัน ให้ครูทุกคนได้สื่อสารกันอย่างเปิดเผย มีการยอมรับซึ่งกันและกัน ได้มีบทบาทหน้าที่ รับผิดชอบในกลุ่ม เปิดโอกาสให้ครูทุกคนได้แสดงความสามารถอย่างเต็มที่ มีการประเมินผลงานของตนเอง เมื่ออยู่ร่วมกับผู้อื่นและการสนับสนุนให้เกิดการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน

3.3 การเสริมสร้างประสบการณ์ทางวิชาชีพ หมายถึง การดำเนินการอบรม ให้ความรู้เพิ่มเติม ในสาขาที่เกี่ยวข้องกับการสอน การให้คำปรึกษาแนะนำเทคนิควิธีการสอน การสนับสนุนกิจกรรมเสริมหลักสูตร การส่งเสริมการทำงานร่วมกับผู้ปกครอง จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการพัฒนาทางวิชาชีพ ส่งเสริมให้ ครูรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล พัฒนาการจัดทำแฟ้มพัฒนางานของครู สนับสนุนให้ครูมีการพัฒนา ประสบการณ์ทางวิชาชีพ

3.4 การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษาให้มีการเรียน การสอนที่เหมาะสม มีการประชุมอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร การให้เอกสาร หนังสือ เพื่อ

ศึกษาค้นคว้า การให้มีคณะทำงานในการพัฒนาหลักสูตร ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจในการบริหารจัดการ หลักสูตร ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูมีความรู้ในการพัฒนาหลักสูตร มีการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติ มีการนิเทศ ติดตามการใช้หลักสูตร มีการประเมินผลการใช้หลักสูตร

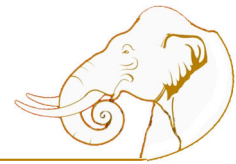
3.5 การวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน หมายถึง การสนับสนุนวิทยากร มาบรรยายให้ความรู้ เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน จัดเอกสารเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน การให้จัดหา วัสดุ อุปกรณ์การทำวิจัย ในชั้นเรียน การส่งเสริมและจัดหางบประมาณสนับสนุนการทำวิจัยในชั้นเรียน การแนะนำและมีส่วนร่วมใน การวิจัย การสนับสนุนส่งเสริมการวิจัยอย่างต่อเนื่อง

4. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคคลที่ได้รับคำสั่งแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการ สถานศึกษาหรือผู้รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษาภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์

5. ครูผู้สอน หมายถึง ข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่หลักด้านการจัดการเรียนการสอนใน สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์

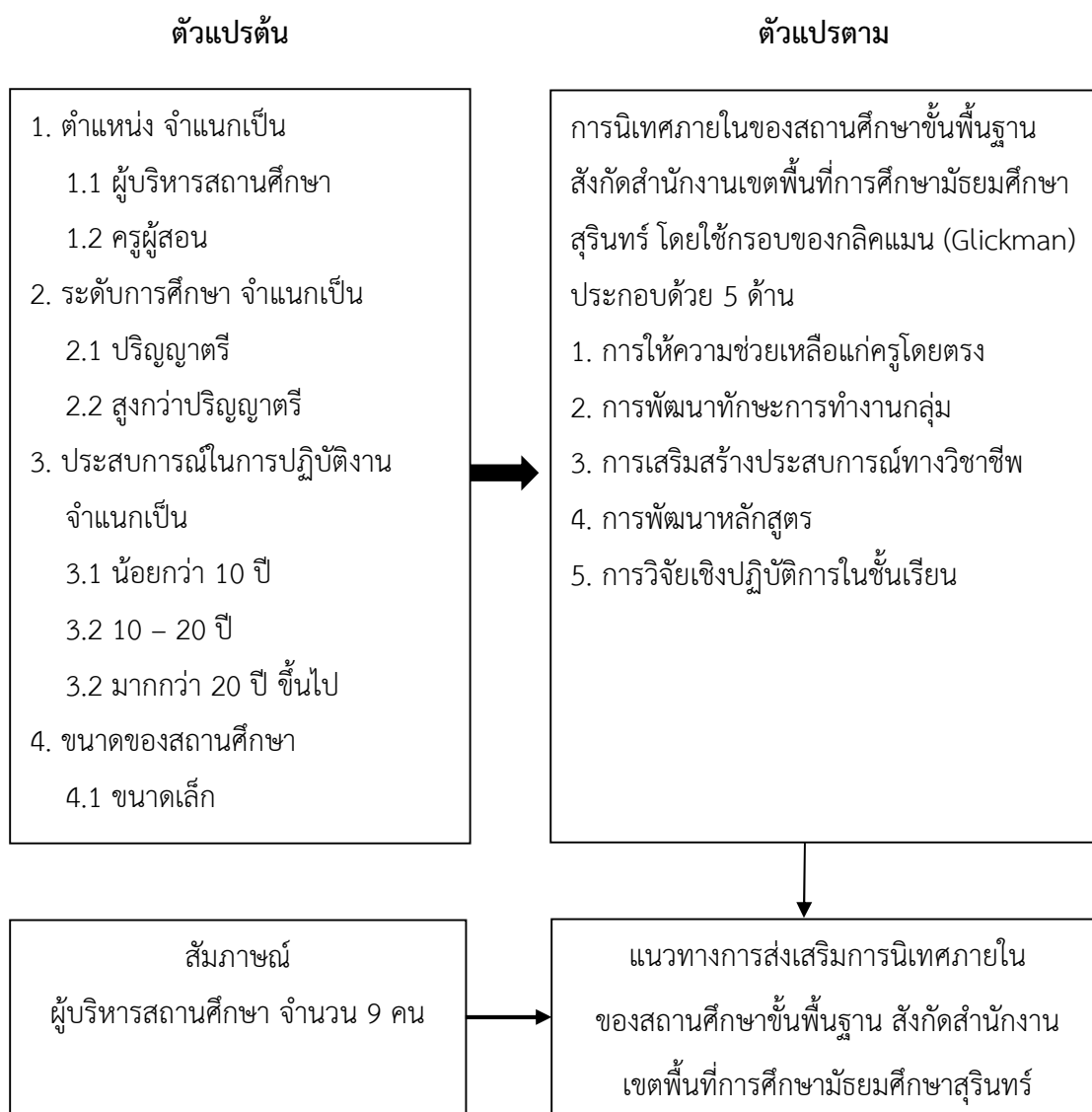
6. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ หมายถึง หน่วยงานทางการศึกษา ที่จัดขึ้น เพื่อกำกับ ดูแล และรับผิดชอบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในพื้นที่จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 85 แห่ง

7. บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาสุรินทร์อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด กระทรวงศึกษาธิการ ที่จัดตั้งขึ้นตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ณ วันที่ 17 สิงหาคม 2553 เรื่องการ กำหนดเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) และ พระราชบัญญัติระเบียบการบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ (ฉบับที่ 2) เพื่อบริหารจัดการศึกษา กำกับ ดูแล สนับสนุนและส่งเสริม การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียน ในสังกัด 85 โรงเรียนในเขตพื้นที่จังหวัดสุรินทร์ ให้เป็นไปตามนโยบายได้มาตรฐานการศึกษาทั่วถึงมีคุณภาพและเป็น ธรรม โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์รับผิดชอบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานครอบคลุม ทั้งจังหวัดสุรินทร์ จำนวน 17 อำเภอ รวมพื้นที่ จังหวัดสุรินทร์ ดังนี้ อำเภอเมืองสุรินทร์ อำเภอกาบเชิง อำเภอปราสาท อำเภอบัวเขต อำเภอสัญขะ อำเภอลำดวน อำเภอศีขรภูมิ อำเภอศรีณรงค์ อำเภอรัตนบุรี อำเภอพนมดงรัก อำเภอนาหว้า อำเภอเขวาสินรินทร์ อำเภอสำโรงทาบ อำเภอโนนนารายณ์ อำเภอชุมพล บุรี อำเภอจอมพระ อำเภอสนม (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์. 2566 : 59-60)

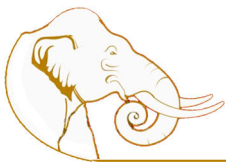

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีพื้นฐานจากแนวคิดตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 ซึ่งมุ่งเน้นให้การศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาศักยภาพของบุคคลทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม ควบคู่ไปกับการจัดการศึกษาที่ต้องอาศัยกระบวนการบริหารจัดการ การจัดการเรียนรู้ และการนิเทศติดตามประเมินผลอย่างเป็นระบบต่อเนื่องในการศึกษาการนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ผู้วิจัยได้นำแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยใช้กรอบแนวคิดของกลิคแมน (Glickman) มากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ดังภาพประกอบที่ 1

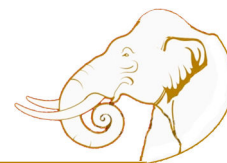

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงผสมวิธี พื้นที่วิจัย คือ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสสุรินทร์ กำหนดตามขั้นตอน ดังนี้ 1) ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากร คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสสุรินทร์ 85 โรงเรียน จำนวน 2,328 คน จำแนกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา 85 คน และครูผู้สอน จำนวน 2,243 คน กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน 70 โรงเรียน จำนวน 399 คน จำแนกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา 70 คน และครูผู้สอน 329 คน โดยการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซีและมอร์แกน Krejcie and Morgan (ถนินทร์ ศิลปจารุ. 2563: 49) ผู้วิจัยได้สุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) 2) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มี 2 ชนิด ได้แก่ (1) แบบสอบถาม แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับสถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย ตำแหน่ง, ระดับการศึกษา, ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดของสถานศึกษา มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ แบบสอบถามเกี่ยวกับการนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสสุรินทร์ โดยใช้กรอบของกลิคแมน มีค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ ระหว่าง .60 – 1.00 และค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .96 (2) แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมการนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสสุรินทร์ 3) การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล (1) ข้อมูลเชิงปริมาณ เก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง 399 คน มาวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ สถิติทีและสถิติเอฟ วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว เมื่อพบความแตกต่างทำการทดสอบรายคู่ด้วยวิธี LSD (2) ข้อมูลเชิงคุณภาพ เก็บรวบรวมข้อมูลแบบสัมภาษณ์ โดยเลือกกลุ่มเป้าหมายแบบเจาะจง จำนวน 9 คน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก 3 คน ขนาดกลาง 3 คน และขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ 3 คน ระหว่างเดือน กรกฎาคม ถึงเดือน สิงหาคม พ.ศ. 2568 จัดระบบข้อมูลและวิเคราะห์เนื้อหาข้อมูลเชิงคุณภาพ แล้วนำมาเขียนบรรยายเชิงพรรณนา

ผลการวิจัย

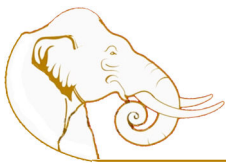
1. การวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับตำแหน่ง ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดของสถานศึกษา โดยการหาค่าความถี่และร้อยละ

ตารางที่ 1 ความถี่และร้อยละของสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับตำแหน่ง ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดของสถานศึกษา

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (n = 399)	ร้อยละ (%)
ตำแหน่ง		
ผู้บริหารสถานศึกษา	70	17.50
ครูผู้สอน	139	82.50
รวม	399	100.00
ระดับการศึกษา		
ปริญญาตรี	238	59.60
สูงกว่าปริญญาตรี	161	40.40
รวม	399	100.00
ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน		
น้อยกว่า 10 ปี	106	26.60
10 – 20 ปี	160	40.10
มากกว่า 20 ปี ขึ้นไป	133	33.30
รวม	399	100.00
ขนาดของสถานศึกษา		
ขนาดเล็ก	11	2.80
ขนาดกลาง	179	44.90
ขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ	209	52.40
รวม	399	100.00

จากตารางที่ 3 ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 399 คน ส่วนใหญ่มีตำแหน่งครูผู้สอน จำนวน 329 คน คิดเป็นร้อยละ 82.50 มีระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 238 คน คิดเป็นร้อยละ 59.60 มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 10 – 20 ปี จำนวน 160 คน คิดเป็นร้อยละ 40.10 และมีขนาดของสถานศึกษาขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ จำนวน 209 คน คิดเป็นร้อยละ 52.40

2. การวิเคราะห์ผลการนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาสสุรินทร์ โดยวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

วัตถุประสงค์ที่ 1. การนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ ด้านการให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวม

การดำเนินการนิเทศภายใน ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	n = 399		
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านการให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง	4.55	.37	มากที่สุด
2. ด้านการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม	4.49	.41	มาก
3. ด้านการเสริมสร้างประสบการณ์ทางวิชาชีพ	4.53	.39	มากที่สุด
4. ด้านการพัฒนาหลักสูตร	4.49	.43	มาก
5. ด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน	4.39	.48	มาก
รวม	4.49	.37	มาก

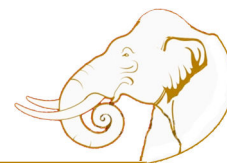
จากตารางที่ 2 การนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.49$, S.D.= .37) เมื่อพิจารณา รายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ ด้านการให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง

วัตถุประสงค์ที่ 2. เปรียบเทียบการนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เมื่อจำแนกตามตำแหน่งระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดของสถานศึกษา

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบการนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามตำแหน่ง โดยภาพและรายด้าน

การนิเทศภายในของสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์	ผู้บริหาร n = 70		ครูผู้สอน n = 329		t	Sig
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
1. ด้านการให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง	4.87	.13	4.49	.37	8.56	.00*
2. ด้านการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม	4.81	.15	4.41	.41	8.16	.00*
3. ด้านการเสริมสร้างประสบการณ์ทางวิชาชีพ	4.87	.17	4.46	.37	9.03	.00*
4. ด้านการพัฒนาหลักสูตร	4.83	.14	4.41	.43	7.99	.00*
5. ด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน	4.80	.23	4.30	.47	8.47	.00*
รวมเฉลี่ย	4.84	.13	4.41	.36	9.70	.00*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

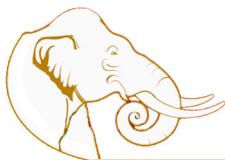
จากตารางที่ 3 พบว่า การเปรียบเทียบการนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู เมื่อจำแนกตามตำแหน่ง โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบการนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน

การนิเทศภายในของสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์	ปริญญาตรี n = 238		สูงกว่าปริญญาตรี n = 161		t	Sig
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
1. ด้านการให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง	4.47	.36	4.67	.34	-5.33	.00*
2. ด้านการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม	4.39	.39	4.61	.39	-5.59	.00*
3. ด้านการเสริมสร้างประสบการณ์ทางวิชาชีพ	4.45	.35	4.66	.39	-5.65	.00*
4. ด้านการพัฒนาหลักสูตร	4.41	.41	4.61	.43	-4.75	.00*
5. ด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน	4.29	.45	4.53	.49	-4.81	.00*
รวมเฉลี่ย	4.41	.33	4.61	.37	-5.89	.00*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4 พบว่า การเปรียบเทียบการนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 5 ผลการเปรียบเทียบการนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยรวมและรายด้าน

การนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัยยมศึกษาสุรินทร์	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
1. ด้านการให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง	ระหว่างกลุ่ม	.059	2	.029	.217	.805
	ภายในกลุ่ม	53.529	396	.135		
	รวม	53.588	398			
2. ด้านการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม	ระหว่างกลุ่ม	.067	2	.033	.201	.818
	ภายในกลุ่ม	66.093	396	.167		
	รวม	66.160	398			
3. ด้านการเสริมสร้างประสบการณ์ทางวิชาชีพ	ระหว่างกลุ่ม	.266	2	.133	.897	.409
	ภายในกลุ่ม	58.824	396	.149		
	รวม	59.090	398			
4. ด้านการพัฒนาหลักสูตร	ระหว่างกลุ่ม	.582	2	.291	1.565	.210
	ภายในกลุ่ม	73.610	396	.186		
	รวม	74.192	398			
5. ด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน	ระหว่างกลุ่ม	1.830	2	.915	3.955	.020*
	ภายในกลุ่ม	91.622	396	.231		
	รวม	93.451	398			
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	.339	2	.169	1.243	.290
	ภายในกลุ่ม	53.988	396	.136		
	รวม	54.327	398			

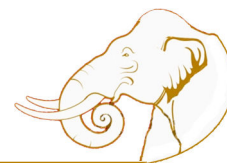
* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 5 การเปรียบเทียบการนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพบความแตกต่างจึงทำการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย เป็นรายคู่ตามวิธีแอลเอสดี ผลปรากฏดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ผลการเปรียบเทียบการนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน ทำการเปรียบเทียบเป็นรายคู่ตามวิธีแอลเอสดี

ประสบการณ์ ในการปฏิบัติงาน	$\bar{x}$	น้อยกว่า 10 ปี	10 - 20 ปี	มากกว่า 20 ปีขึ้นไป
		4.37	4.47	4.31
น้อยกว่า 10 ปี	4.37	-	-0.10	0.06
10 - 20 ปี	4.47	-	-	0.16*
มากกว่า 20 ปี ขึ้นไป	4.31	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

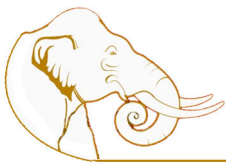
จากตารางที่ 6 การเปรียบเทียบการนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน พบว่า ผู้ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 10 - 20 ปี กับผู้ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานมากกว่า 20 ปี ขึ้นไปแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นไม่แตกต่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 7 ผลการเปรียบเทียบการนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยรวมและรายด้าน

การนิเทศภายในของสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
1. ด้านการให้ความช่วยเหลือแก่ครู โดยตรง	ระหว่างกลุ่ม	.802	2	.401	3.008	.050*
	ภายในกลุ่ม	52.786	396	.133		
	รวม	53.588	398			
2. ด้านการพัฒนาทักษะการทำงาน กลุ่ม	ระหว่างกลุ่ม	.938	2	.469	2.848	.059
	ภายในกลุ่ม	65.222	396	.165		
	รวม	66.160	398			
3. ด้านการเสริมสร้างประสบการณ์ ทางวิชาชีพ	ระหว่างกลุ่ม	.996	2	.498	3.394	.035*
	ภายในกลุ่ม	58.095	396	.147		
	รวม	59.090	398			
4. ด้านการพัฒนาหลักสูตร	ระหว่างกลุ่ม	.568	2	.284	1.527	.218
	ภายในกลุ่ม	73.624	396	.186		
	รวม	74.192	398			
5. ด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้น เรียน	ระหว่างกลุ่ม	.420	2	.210	.894	.410
	ภายในกลุ่ม	93.032	396	.235		
	รวม	93.451	398			
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	.476	2	.238	1.750	.175
	ภายในกลุ่ม	53.851	396	.136		
	รวม	54.327	398			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 7 การเปรียบเทียบการนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู เมื่อจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรงและด้านการเสริมสร้างประสบการณ์ทางวิชาชีพแตกต่างกัน อย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพบความแตกต่างจึงทำการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ตามวิธีแอลเอสดี ผลปรากฏดังตารางที่ 8 และ 9

ตารางที่ 8 ผลการเปรียบเทียบการนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านการให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง ทำการเปรียบเทียบเป็นรายคู่ตามวิธีแอลเอสดี

ขนาดของสถานศึกษา	$\bar{x}$	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ
		4.66	4.59	4.51
ขนาดเล็ก	4.66	-	0.07	0.15
ขนาดกลาง	4.59	-	-	0.08*
ขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ	4.51	-	-	-

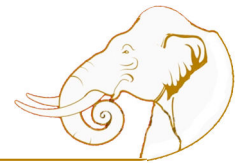
* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 8 การเปรียบเทียบการนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู เมื่อจำแนกตามขนาดของสถานศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านการให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง พบว่า สถานศึกษาขนาดกลางกับสถานศึกษาขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นไม่แตกต่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 9 ผลการเปรียบเทียบการนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านการเสริมสร้างประสบการณ์ทางวิชาชีพ ทำการเปรียบเทียบเป็นรายคู่ตามวิธีแอลเอสดี

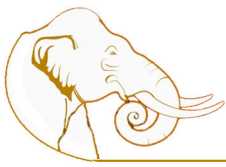
ขนาดของสถานศึกษา	$\bar{x}$	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ
		4.74	4.57	4.49
ขนาดเล็ก	4.74	-	0.17	0.25*
ขนาดกลาง	4.57	-	-	0.08
ขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ	4.49	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 9 การเปรียบเทียบการนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู เมื่อจำแนกตามขนาดของสถานศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านการเสริมสร้างประสบการณ์ทางวิชาชีพ พบว่า สถานศึกษานขนาดเล็กกับสถานศึกษานขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นไม่แตกต่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

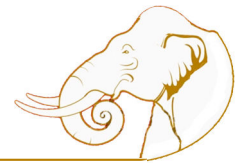
วัตถุประสงค์ที่ 3. แนวทางการส่งเสริมการนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ในกรอบการปฏิบัติงาน 5 ด้าน ตามแนวคิดของกริคแมน (Glickman) พบว่า 1) ด้านการให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง สถานศึกษาจัดตั้งทีมนิเทศประกอบด้วยผู้บริหารและหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อสร้างความตระหนักและสนับสนุนครูอย่างใกล้ชิด โดยลงพื้นที่นิเทศตามปฏิทินการนิเทศครูทุกคนทุกรายวิชา สังเกตและประเมินการจัดการเรียนรู้ตลอดชั่วโมง รวมทั้งสังเกตพฤติกรรมและปฏิสัมพันธ์ของนักเรียน โดยเน้นการให้คำแนะนำแบบกัลยาณมิตรและมีการประชุมร่วมวิเคราะห์ปัญหาและแนะนำการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ พร้อมจัดทำรายงานผลการนิเทศเป็นข้อมูลย้อนกลับ นอกจากนี้ยังจัดสรรงบประมาณ สื่ออุปกรณ์ และเทคโนโลยี รวมถึงอบรมการใช้เทคโนโลยี เพื่อส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และพัฒนานวัตกรรมการสอน 2) ด้านการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม สถานศึกษามุ่งเน้นการกำหนดเป้าหมาย ภาระงาน และผู้รับผิดชอบตามความสามารถ พร้อมมอบหมายงานตามปฏิทินงาน/โครงการ โดยมีการติดตาม ให้คำแนะนำเชิงสร้างสรรค์ และให้ความช่วยเหลืออย่างต่อเนื่อง เพื่อลดความขัดแย้ง รวมทั้งสร้างแรงจูงใจผ่านคำชมเชย รางวัล และโอกาสในการพัฒนาตนเอง นำผลการประเมินทักษะการทำงานกลุ่มไปใช้ในการวางแผนพัฒนาและปรับปรุงกิจกรรมการเรียนรู้ต่อไป ส่งเสริมการทำงานแบบร่วมมือและให้กำลังใจ เพื่อให้ครูมีทัศนคติที่ดีและเปิดรับการนิเทศอย่างเต็มใจ 3) ด้านการเสริมสร้างประสบการณ์ทางวิชาชีพ สถานศึกษาจัดทำแผนงานและโครงการพัฒนาบุคลากร พร้อมจัดสรรงบประมาณสำหรับอบรมและประชุมเชิงปฏิบัติการ รวมถึงสนับสนุนให้ครูเข้าร่วมอบรมกับหน่วยงานต่าง ๆ นอกจากนี้ยังจัดตั้งทีมวิทยากรภายในสถานศึกษาเพื่อถ่ายทอดความรู้และเป็นพี่เลี้ยง รวมทั้งกลุ่ม PLC เพื่อช่วยเหลือและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ พร้อมสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับชุมชนและภาคีเครือข่าย เช่น กิจกรรมเปิดบ้านวิชาการ เพื่อให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการนิเทศและพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน 4) ด้านการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษาจัดประชุมเชิงปฏิบัติการโดยเชิญผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานต้นสังกัดให้ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและหลักสูตรท้องถิ่น พร้อมเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการวางแผน วิเคราะห์ข้อมูล และกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและชุมชน ไม่ยึดติดกับนโยบายเพียงอย่างเดียว ดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

และหลักสูตรท้องถิ่น พร้อมออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้และกิจกรรมการสอน เชิญปราชญ์ชาวบ้าน ถ่ายทอดประสบการณ์ และมีการกำกับติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรท้องถิ่นอย่างจริงจัง นำไปปรับปรุงหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้หลักสูตรตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนและชุมชนอย่างแท้จริง พร้อมประชาสัมพันธ์ให้ผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับทราบ 5) ด้านการวิจัย เชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน สถานศึกษาจัดทำแผนงาน/โครงการและจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการวิจัยในชั้นเรียน โดยเชิญวิทยากร ผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานต่าง ๆ หรือครูที่ประสบความสำเร็จในการนำวิจัยในชั้นเรียนมาใช้ เพื่อให้ความรู้ หลักการและกระบวนการวิจัย เพื่อให้ครูนำไปประยุกต์ใช้แก้ปัญหาของนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ สร้างทีมวิจัยภายในสถานศึกษาที่ทำหน้าที่ถ่ายทอดประสบการณ์และให้คำปรึกษา จัดตั้งกลุ่ม PLC เป็นพี่เลี้ยงคอยช่วยเหลือ ติดตามความก้าวหน้าในทุกขั้นตอน พร้อมทั้งผู้บริหาร มีการพัฒนาตนเองในด้านการวิจัยในชั้นเรียนสม่ำเสมอ คอยช่วยเหลือ แนะนำและช่วยแก้ปัญหา ร่วมกับครูผู้สอน มีการสนับสนุนงบประมาณ เอกสาร สื่อความรู้ และอำนวยความสะดวกด้านต่าง ๆ เพื่อให้ครู ดำเนินการวิจัยได้อย่างราบรื่น มีการยกย่อง ชมเชยและมอบรางวัลครูที่มีผลงานดีเด่น เพื่อสร้างแรงจูงใจ และยกระดับคุณภาพการเรียนการสอน

ตัวอย่างการสัมภาษณ์

1. ท่านมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมการนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ด้านที่ 1 การให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง อย่างไร
“การส่งเสริมการนิเทศภายในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและยั่งยืนนั้น จำเป็นต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยเน้นการพัฒนาองค์ประกอบต่าง ๆ ทั้งในด้านบุคลากร กระบวนการ และทรัพยากร เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ในการยกระดับคุณภาพการศึกษาอย่างแท้จริง มีกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ จัดประชุมกลุ่ม PLC ให้ครูและผู้นิเทศได้ร่วมกันวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค แนวทางในการช่วยเหลือครู เพื่อพัฒนาและปรับปรุงกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สร้างเครือข่ายการนิเทศ เพื่อขอคำแนะนำ ข้อเสนอแนะ และแนวทางการช่วยเหลือครูในมิติต่าง ๆ ซึ่งช่วยให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันในวงกว้าง มีการสนับสนุนและอำนวยความสะดวกด้านสื่อ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีที่จำเป็นอย่างเพียงพอและทันสมัย จะช่วยให้ครูสามารถนำนวัตกรรมและเทคนิคการสอนใหม่ ๆ มาประยุกต์ใช้ได้ อย่างเต็มที่ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนคุณภาพการเรียนการสอนให้ก้าวหน้าอย่างเป็นรูปธรรม” (ปฏิพล จำลอง, 2568: สัมภาษณ์)

2. ท่านมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมการนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ด้านที่ 2 การพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม อย่างไร

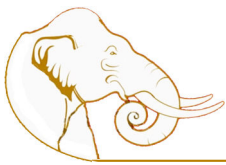
“กำหนดเป้าหมายการดำเนินงาน กำหนดภาระงาน กำหนดผู้รับผิดชอบงานตามความรู้ความสามารถ มอบหมายงานตามปฏิทินการดำเนินงาน/โครงการ มีการกำกับติดตาม ให้ความช่วยเหลือ พร้อมสร้างขวัญและกำลังใจ และสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ และประเมินผลและรายงานผลการดำเนินงานเป็นระยะ เพื่อให้ทราบความก้าวหน้าในการดำเนินงาน” (เสกสันต์ สัมฤทธิ์. 2568: สัมภาษณ์)

3. ท่านมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมการนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ด้านที่ 3 การเสริมสร้างประสบการณ์ทางวิชาชีพอย่างไร

“สถานศึกษาสำรวจความต้องการอบรมและหัวข้อการพัฒนาของครู เพื่อนำมาวางแผน จัดประชุมเชิงปฏิบัติการด้านการพัฒนาวิชาชีพแก่ครู หรือส่งเสริมให้ครูเข้าร่วมประชุม อบรมกับหน่วยงานอื่นในหัวข้อที่สนใจ จัดตั้งกลุ่ม PLC ภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้หรือภายในสถานศึกษา เพื่อให้คำแนะนำช่วยเหลือแก่ครูและบุคลากร ส่งเสริมการทำงานร่วมกับผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานภายนอก ผ่านกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเปิดโอกาสให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และสร้างเครือข่ายความร่วมมือ” (ชนะศึก จินดาศรี. 2568: สัมภาษณ์)

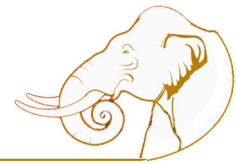
อภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการวิจัย วัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า การนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากสถานศึกษาให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง เสริมสร้างประสบการณ์ทางวิชาชีพ พัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม และพัฒนาหลักสูตร ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของกริคแมน (Glickman. 2004 : 5) ที่เน้นการให้ความร่วมมือและสนับสนุนครูโดยตรงเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนอย่างมีคุณภาพ สอดคล้องกับปนัดดา ศิริพัฒนกุล (2558 : 64-65) ได้ศึกษาเรื่อง บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดระยอง จันทบุรีและตราด ผลการวิจัยพบว่า 1. บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด โดยรวมอยู่ในระดับมาก เป็นไปในแนวทางเดียวกับบอรัย วรณประเสริฐ (2560 : 81) ได้ศึกษาเรื่องการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 และสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดระยองและตราด ผลการวิจัย พบว่า 1. การนิเทศภายใน

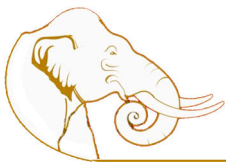
สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 และสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดฉะเชิงเทราโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เป็นไปในแนวทางเดียวกับสุภาพร แซ่ลี (2563 : 73) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเอกชน อำเภอสะเดา สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสงขลา ผลการวิจัยพบว่า การนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเอกชน อำเภอสะเดา สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสงขลา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับ ค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง ด้านการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม ด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการเสริมสร้างประสบการณ์ทางวิชาชีพ และด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน ตามลำดับ และสอดคล้องกับอัญชนา นิมะ. (2566 : 66) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนราธิวาส ผลการวิจัยพบว่า ระดับการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนราธิวาส ภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า ผลการเปรียบเทียบการนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ 1) จำแนกตามตำแหน่งของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับ ทศนัย ใจกาวิณ. (2566 : 95) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การนิเทศภายในของสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาแม่ฮ่องสอนในอำเภอ แม่ฟ้าหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า เปรียบเทียบระดับการนิเทศภายในของสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาแม่ฮ่องสอนในอำเภอแม่ฟ้าหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จำแนกตามสถานภาพ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา พบว่า โดยภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับ ทศนัย ใจกาวิณ. (2566 : 95) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การนิเทศภายในของสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาแม่ฮ่องสอนในอำเภอแม่ฟ้าหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า เปรียบเทียบระดับการนิเทศภายในของสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาแม่ฮ่องสอนในอำเภอแม่ฟ้าหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จำแนกตามสถานภาพ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา พบว่า โดยภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน พบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับธนกิจ เสียบไธสง. (2565 : 60) ได้ทำการวิจัย

เรื่อง การดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษา กลุ่มไตรรัตน์สัมพันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปทุมธานีเขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบการดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษา กลุ่มไตรรัตน์สัมพันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2 จำแนกตาม ประสิทธิภาพในการสอน โดยรวมไม่แตกต่างกัน และ 4) จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า โดยรวม ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับธีรศักดิ์ อินยาพงษ์ (2563 : 74) ได้ทำการวิจัยเรื่อง กระบวนการนิเทศภายในและแนวทางส่งเสริมการนิเทศภายใน ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 ผลการวิจัยพบว่า การ เปรียบเทียบกระบวนการนิเทศภายในของผู้บริหาร จำแนกตามสถานภาพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติ จำแนกประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานในตำแหน่งและขนาดของสถานศึกษา ไม่แตกต่างกัน

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 3 แนวทางการส่งเสริมการนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ พบว่าควรให้การช่วยเหลือครูโดยตรงผ่านการสังเกต แนะนำ และสนับสนุนทรัพยากร พัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม กำหนดเป้าหมายและมอบหมายงานชัดเจน มีการกำกับติดตาม ประเมินผล รวมถึงการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับผู้เรียนและชุมชน เสริมสร้าง ประสิทธิภาพทางวิชาชีพผ่านการอบรมและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน โดยจัด ทีมที่ปรึกษา สนับสนุนทรัพยากร และยกย่องผลงานที่โดดเด่น สอดคล้องกับ อัญญา นิมะ. (2566 : 66) ผู้บริหารควรมีความรู้ความสามารถในการให้คำปรึกษา ให้คำแนะนำ ให้การช่วยเหลือครู ผู้บริหารควร ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูทำผลงานทางวิชาการเพื่อผลประโยชน์ทั้งผู้สอนและผู้เรียน ควรสร้างครูให้มี ความรู้ด้านเทคโนโลยี ผู้บริหารควรมีทักษะการทำงานเป็นทีมเป็นกลุ่ม ควรใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม เพื่อให้บุคลากรในองค์กรมีส่วนร่วมรับผิดชอบร่วมกัน มีกระบวนการทำงานอย่างเป็นระบบ ผู้บริหารควรมี ความสามารถในการจัดทำและพัฒนาหลักสูตร อบรมให้ครูสามารถทำหลักสูตร พัฒนาหลักสูตรและ วิเคราะห์หลักสูตรได้ ควรให้ครูมีส่วนร่วมในการนิเทศติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ควรจัดสัมมนา เพื่อปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาให้เหมาะสมกับท้องถิ่นและสภาพปัจจุบันและสอดคล้อง กับบริบทพื้นที่ ผู้บริหารควรเป็นแบบอย่างในการทำวิจัยในชั้นเรียน ตลอดจนสามารถให้คำปรึกษาแก่ครูใน ด้านการวิจัยและพัฒนา

องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

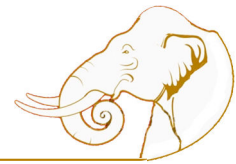
การนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ พบว่า การให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง การพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม การเสริมสร้างประสบการณ์ทางวิชาชีพ การพัฒนาหลักสูตร และการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้เพื่อเป็นแนวทางในการนิเทศภายในของสถานศึกษาต่อไป

ภาพที่ 3 การนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์

สรุป

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน ใช้ข้อมูลเชิงปริมาณและข้อมูลเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ เมื่อจำแนกตามตำแหน่ง ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดของสถานศึกษา และหาแนวทางการส่งเสริมการนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ผลการวิจัยพบว่า 1) การนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) การเปรียบเทียบการนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ (1) จำแนกตามตำแหน่งของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญ

ทางสถิติที่ระดับ .05 (2) จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (3) จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน พบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ (4) จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) แนวทางการส่งเสริมการนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ พบว่า ควรให้การช่วยเหลือครูโดยตรงผ่านการสังเกต แนะนำ และสนับสนุนทรัพยากร พัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม กำหนดเป้าหมายและมอบหมายหน้าที่ชัดเจน มีการกำกับติดตาม ประเมินผล รวมถึงการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับผู้เรียนและชุมชน เสริมสร้างประสบการณ์ทางวิชาชีพผ่านการอบรมและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน โดยจัดทีมที่ปรึกษา และยกย่องผลงานที่โดดเด่น

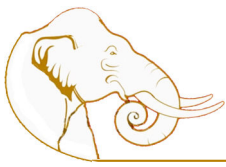
ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า การนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรดำเนินการ ดังนี้ ควรตรวจแผนการจัดการเรียนรู้ก่อนนำไปจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียน ให้คำปรึกษา แนะนำ เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีการสนับสนุน อำนวยความสะดวกด้านสื่อ อุปกรณ์การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า การเปรียบเทียบการนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ (1) จำแนกตามตำแหน่งของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (2) จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (3) จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน พบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ (4) จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรดำเนินการ ดังนี้ การนำผลการประเมินวิเคราะห์ในการใช้ เพื่อวางแผนการการนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในปีการศึกษาต่อไป

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 3 พบว่า ควรให้การช่วยเหลือครูโดยตรงผ่านการสังเกต แนะนำ และสนับสนุนทรัพยากร พัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม กำหนดเป้าหมายและมอบหมายงานชัดเจน มีการกำกับติดตาม ประเมินผล รวมถึงการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับผู้เรียนและชุมชน เสริมสร้างประสบการณ์ทางวิชาชีพผ่านการอบรมและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน โดยจัดทีมที่ปรึกษา สนับสนุนทรัพยากร และยกย่องผลงานที่โดดเด่น ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรดำเนินการ ดังนี้ มีการสนับสนุน อำนวยความสะดวกด้านสื่อ อุปกรณ์การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีการสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและบุคลากรทางการศึกษามีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน มีการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม และมีการสนับสนุนวิทยากรมาบรรยายให้ความรู้และช่วยเหลือเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน

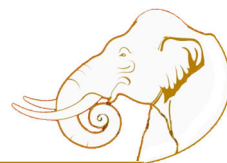
2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

งานวิจัยนี้ได้ข้อค้นพบที่สำคัญ คือ การนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทุกแห่ง โดยควรให้ความสำคัญกับการนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำหรับประเด็นในการวิจัยครั้งต่อไปควรทำวิจัยในประเด็น ดังนี้

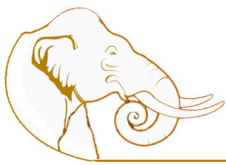
1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์
2. ควรศึกษาข้อมูลการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์ทั้งผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน เพื่อให้ได้แนวทางการส่งเสริมการนิเทศภายในสถานศึกษาทั้งในมุมมองของผู้นิเทศและผู้ถูกนิเทศ
3. ควรศึกษารูปแบบการนิเทศแบบออนไลน์ (Online Supervision) เพื่อเพิ่มความยืดหยุ่น ลดข้อจำกัดด้านเวลาและสถานที่ และเปิดโอกาสให้ครูสามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้ได้ตลอดเวลา

เอกสารอ้างอิง

- จันทร์ธานี สงวนนาม. (2553). *ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). นนทบุรี: บุ๊คพอยท์.
- ญาณิ ญาณะโส. (2562). การศึกษาบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). จันทบุรี: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ทัศนัย ไชกาวิณ. (2566). การนิเทศภายในของสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาแม่สองใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 3. การค้นคว้าอิสระ ศษ.ม. พะเยา: มหาวิทยาลัยราชภัฏพะเยา.

- ธนกิจ เสียบไธสง. (2565). การดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษา กลุ่มไตรรัตน์สัมพันธ์. สารนิพนธ์ ศษ.ม. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- ธัญพิชชา อุ่นรัมย์. (2564, มกราคม-เมษายน). การพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในแบบสอนแนะโดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพสำหรับสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษา มัธยมศึกษา เขต 33. *วารสาร ว.มร.ม.*, 15(1): 145-158. สืบค้นเมื่อ 22 กุมภาพันธ์ 2568, จาก <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/rmuj/article/view/250842>
- ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2563). *การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS และ AMOS*. (พิมพ์ครั้งที่ 15). กรุงเทพมหานคร: บริษัท เอส. อาร์. พรินติ้ง แมสโปรดักส์ จำกัด.
- ธีรศักดิ์ อินยาพงษ์. (2563). กระบวนการนิเทศภายในและแนวทางส่งเสริมการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- ปนัดดา ศิริพัฒนกุล. (2558). การศึกษาบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). สกลนคร: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ศรัณย์ภัทร์ อินทรรักษาทรัพย์. (2558). แนวทางพัฒนากระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). กำแพงเพชร: มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1. (2563). *แผนปฏิบัติการประจำปี 2563*. สุโขทัย: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์. (2566). *แผนปฏิบัติการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567*. สุรินทร์: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์. (2567). *รายงานผลการนิเทศ ติดตาม บูรณาการแบบพื้นที่เป็นฐานโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ผ่านการพัฒนาบทเรียนร่วมกัน (LS) ภาคเรียนที่ 1 ประจำปีการศึกษา 2567*. สุรินทร์: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). *แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2562). *คู่มือการปฏิบัติงานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สุภาพร แซ่ลี. (2563). การนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเอกชนอำเภอสะเดา สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสงขลา. สารนิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). สงขลา: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- สุรพันธ์ รุ่งเรือง. (2566). บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารและครูสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอำเภอวังหิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4. สารนิพนธ์ ศษ.ม. กรุงเทพมหานคร: สถาบันรัชต์ภาคย์.
- อรรถัย วรรณประเสริฐ. (2560). การนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 และสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดฉะเชิงเทรา. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อัญชนา นิมะ. (2566). การนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนราธิวาส. การค้นคว้าอิสระ ค.ม. (การศึกษาปฐมวัย). ยะลา: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- Glickman, C. D. (2004). *Supervision and instructional leadership, A developmental*.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*.